

LATVIJAS REPUBLIKAS MINISTRU KABINETS

12.10.2009

Rīkojums nr. 693

Rīgā

**Par Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti
tiesībām īstenošanas plānu 2010.–2012.gadam**

(prot. Nr. 67 53.§)

1. Apstiprināt Apvienoto Nāciju Organizācijas [Konvencijas](#) par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas plānu 2010.–2012.gadam (turpmāk – plāns).

2. Noteikt, ka par plāna izpildes kontroli atbildīgā institūcija ir Labklājības ministrija.

3. Par plānā paredzēto uzdevumu izpildi atbildīgajām institūcijām līdz 2013.gada 20.februārim iesniegt Labklājības ministrijā informāciju par plāna izpildi.

4. Labklājības ministrijai:

4.1. līdz 2012.gada 31.oktobrim iesniegt noteiktā kārtībā izskatīšanai Ministru kabinetā Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādņu 2013.–2019.gadam projektu;

4.2. līdz 2013.gada 1.jūnijam sagatavot un labklājības ministram iesniegt Ministru kabinetā informatīvo ziņojumu par plāna īstenošanas gaitu.

5. Ministrijām un citām centrālajām valsts iestādēm plānā ietverto pasākumu īstenošanu 2010.–2012.gadā nodrošināt atbilstoši piešķirtajiem valsts budžeta līdzekļiem.

Ministru prezidents

V.Dombrovskis

Labklājības ministrs

U.Augulis

(Apstiprināts ar
Ministru kabineta
2009.gada 12.oktobra
rīkojumu Nr.693)

Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas plāns 2010.-2012.gadam

Saturs

Saturs.....	2.lpp
1. Ievads.....	3
2. Situācijas raksturojums.....	5
3. Pasākumi un uzdevumi Konvencijas īstenošanai, termiņi plāna īstenošanai un par plāna īstenošanu atbildīgās un iesaistītās institūcijas.....	8
1.sadaļa. Vienlīdzība un diskriminācijas aizliegums.....	8
2. sadaļa. Izpratnes veidošana.....	8
3. sadaļa. Pieejamība.....	9
4. sadaļa. Vienlīdzīga tiesībspējas atzīšana, tiesas pieejamība.....	10
5. sadaļa. Patstāvīgs dzīvesveids un iekļaušana sabiedrībā.....	11
6. sadaļa. Izglītība.....	12
7. sadaļa. Veselība un rehabilitācija.....	12
8. sadaļa. Darbs un nodarbinātība.....	13
9. sadaļa. Statistika un datu vākšana.....	14
4. Pārskatu sniegšana un novērtēšanas kārtība.....	16
Plānā lietotie saīsinājumi.....	16

1. Ievads

Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālā Asambleja 2006.gada 13.decembrī pieņēma rezolūciju, ar kuru tika akceptēta Vispārējā konvencija par personu ar invaliditāti tiesībām (turpmāk – Konvencija) un tās fakultatīvais protokols.

Konvencijas mērķis ir nodrošināt, ka visas personas ar invaliditāti tiek vienlīdzīgi atzītas likuma priekšā un var izmantot visas cilvēktiesības un pamatbrīvības.

Konvencija skar gan pilsoniskās un politiskās tiesības, gan ekonomiskās, sociālās un kultūras tiesības. Konvencijas pamatprincipi ietver cilvēka cieņas ievērošanu, diskriminācijas aizliegumu, līdzdalību un integrāciju sabiedrībā, cieņu pret atšķirīgo, iespēju vienlīdzību un pieejamību, dzimumu līdztiesību un cieņu pret bērnu ar invaliditāti spēju attīstību. Konvencija aicina uz nediskriminējošu attieksmi un vienlīdzīgu, taisnīgu pieeju visās dzīves jomās - izglītībā, veselības aprūpē, darbavietā, ģimenes dzīvē, kultūras un sporta pasākumos, tūrisma pakalpojumu saņemšanā”, kā arī, piedaloties politiskajā un sabiedriskajā dzīvē.

Saskaņā ar Konvenciju pie personām ar invaliditāti pieder personas, kurām ir ilgstoši fiziski, garīgi, intelektuāli vai maņu traucējumi, kas mijiedarbībā ar dažādiem šķēršļiem var apgrūtināt to pilnvērtīgu un efektīvu līdzdalību sabiedrības dzīvē.

vienlīdzīgi ar citiem. Diskriminācija invaliditātes dēļ definēta kā jebkāda veida nošķiršana, izslēgšana vai ierobežošana invaliditātes dēļ, kuras mērķis ir traucēt vai pilnībā nepieļaut visu politisko, ekonomisko, sociālo, kultūras, pilsonisko vai citu cilvēktiesību un pamatbrīvību atzīšanu, izmantošanu vai īstenošanu vienlīdzīgi ar citiem, vai kurai ir tādas sekas. Tā ietver visas diskriminācijas formas, tostarp saprātīga pielāgojuma atteikumu. „Saprātīgs pielāgojums” atbilstoši Konvencijai nozīmē vajadzīgās un atbilstošās izmaiņas un korekcijas – ja tās konkrētā gadījumā ir nepieciešamas un neuzliek nesamērīgu vai nepamatotu slogu –, lai nodrošinātu, ka personas ar invaliditāti vienlīdzīgi ar citiem var izmantot vai īstenot visas cilvēktiesības un pamatbrīvības.

Konvencija tika atvērta parakstīšanai 2007. gada 30.martā un stājās spēkā 2008.gada 3.maijā. Latvija Konvenciju parakstīja 2008.gada 18.jūlijā. Konvenciju līdz 2009.gada martam kopumā parakstījušas 137 pasaules valstis, tai skaitā visas Eiropas Savienības dalībvalstis. To ratificējušas 50 valstis.

„Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas „Par personu ar invaliditāti tiesībām” īstenošanas plāns 2010.-2012.gadam” (turpmāk – plāns) ir īstermiņa politikas plānošanas dokuments personu ar invaliditāti vienlīdzīgu iespēju politikas pilnveidošanai un pasākumu veikšanai, kas vērsti uz Konvencijā nosprausto mērķu pakāpenisku īstenošanu. Plāns izstrādāts, pamatojoties uz Latvijas Republikas Saeimas 2008.gada 29.maija sēdē nolemto uzdot Ministru kabinetam līdz 2009.gada 1.maijam izstrādāt rīcības plānu Konvencijas ratifikācijas procesa sagatavošanai (LR Saeimas 29.05.2008. paziņojuma 3.punkts) un no tā izrietošo Ministru prezidenta 2008.gada 10. jūnija rezolūciju Nr.12/JUR-226, kā arī Ministru kabineta 2008.gada 8.jūlija sēdes protokollēmuma Nr.47 5§ 3.2. punktu, ar kuru Labklājības ministrijai ir deleģēta šī uzdevuma izpilde.

Lai pildītu doto uzdevumu ar Labklājības ministrijas 2008.gada 18.jūlija rīkojumu Nr.71 tika izveidota darba grupa „Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas „Par personu ar invaliditāti tiesībām” ratifikācijas sagatavošanai”, kuras darbā iesaistīti nozaru ministriju, Latvijas Republikas Tiesībsarga biroja, Latvijas plānošanas reģionu, sociālo partneru kā arī personu ar invaliditāti pārstāvošo biedrību pārstāvji.

Konvencijas un tās fakultatīvā protokola teksts ievietots Labklājības ministrijas mājas lapā www.lm.gov.lv, vietnē „Nozares politika”, „Sociālā aizsardzība”, „Politikas plānošanas dokumenti un tiesību akti”.

Konvencijas 4.panta 2.punkts nosaka, ka attiecībā uz ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām katra dalībvalsts, maksimāli izmantojot tai pieejamos resursus un, ja nepieciešams, starptautisko sadarbību, apņemas veikt pasākumus ar mērķi pakāpeniski panākt Konvencijā noteikto tiesību pilnīgu īstenošanu. Tādejādi Latvija pēc Konvencijas ratifikācijas tajā noteiktās saistības var īstenot pakāpeniski, atbilstoši pieejamajiem resursiem un ekonomiskajai situācijai. Tajā pat laikā Konvencijas ratifikācija uzliek valstij juridiskas saistības to īstenot.

Nemot vērā iepriekš minēto, kā arī pašreizējo ekonomisko situāciju, kad nav iespējams precīzi prognozēt finanšu līdzekļu pieejamību valsts un pašvaldību budžetos attiecīgu pasākumu īstenošanai, lai izpildītu Saeimas un Ministru kabineta doto uzdevumu, Labklājības ministrija ir sagatavojusi pasākumu plānu tuvākajiem trīs gadiem. Plānā ir iekļauti tikai tādi pasākumi, kuri:

- neprasa papildu valsts budžeta līdzekļus;
- to finansējums ir jau paredzēts kādā no starptautisko finanšu instrumentu piesaistes programmām;

- iekļauti kādā no jau apstiprinātajiem politikas plānošanas dokumentiem attiecīgajā nozarē un kuru īstenošanu var nodrošināt piešķirto valsts budžeta līdzekļu ietvaros.

Plāna mērķis ir uzsākt Konvencijas īstenošanu, ar pašreiz pieejamajiem resursiem, veicot uzlabojumus un pilnveidojumus 2010.-2012.gadā, kas veicinātu Konvencijā nosprausto mērķu sasniegšanu.

Plāns veidots, balstoties uz ilgtermiņa konceptuālā dokumenta „Latvijas izaugsmes modelis: cilvēks pirmajā vietā” [1] nostādņēm. Plāns zināmā mērā īstenos arī pamatnostādņēs „Invaliditātes un tās izraisīto seku mazināšanas politikas pamatnostādnes 2005.-2015.gadam” noteiktos uzdevumus.

Pēc plāna īstenošanas, izvērtējot ekonomiskās situācijas attīstības tendences un finansiālo iespēju prognozes ilgtermiņā, 2012.gadā tiks sagatavots un iesniegts Ministru kabinetā Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas programmas 2013.-2019.gadam projekts.

2. Situācijas raksturojums

Saskaņā ar Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras datiem 2008.gada beigās Latvijā bija aptuveni 120 tūkstoši personu ar invaliditāti, kas ir vairāk nekā 5% no Latvijas iedzīvotājiem. Plāns aptver aktivitātes, kas veicinātu šo personu līdztiesīgu integrāciju sabiedrībā.

Pēdējā desmitgadē Eiropā ir notikušas kvalitatīvas izmaiņas personu ar invaliditāti atbalsta ideoloģijā - ir notikusi pakāpeniska pāreja no morāli novecojušā invaliditātes medicīniskā modeļa uz sociālajām un cilvēktiesībām balstītu modeli, lai veicinātu šo personu pilnvērtīgu un līdztiesīgu integrāciju sabiedrībā. Līdz ar to politisko ietvaru, uz kura balstīta invaliditātes politika Latvijā, veido gan starptautiskie cilvēktiesību dokumenti, kuriem Latvija jau ir pievienojusies [2], gan Latvijai saistošie šīs jomas ES politikas plānošanas dokumenti [3], gan ES direktīvas un regulas un citi dokumenti, kas skar attiecīgās nozares [4], gan nacionālie tiesību akti un politikas plānošanas dokumenti.

Jāatzīmē, ka Latvijas Republikas Satversme un tiesību akti jau šobrīd paredz valsts pienākumu ievērot vienlīdzības principu un nepieļaut diskrimināciju, tajā skaitā arī attiecībā uz personām ar invaliditāti, tomēr pilnvērtīgai Konvencijas mērķu sasniegšanai atsevišķos gadījumos ir nepieciešama tiesību normu pilnveidošana. Attiecīgie pasākumi ir iekļauti plānā.

Pasākumi Konvencijas īstenošanai skatāmi kopsakarībā ar hierarhiski augstāka vidējā termiņa attīstības plānošanas dokumenta - Latvijas Nacionālā attīstības plāna 2007.-2013.gadam - īstenošanu, kurā personu ar invaliditāti dzīves kvalitātes uzlabošanai un reintegrācijai sabiedrībā tiek paredzēti tādi pasākumi kā izglītības pieejamības uzlabošana, atbalsta nodrošināšana, veicinot iekļaušanos darba tirgū, vienotas kultūras telpas veidošana, sabiedrībā integrētas garīgās veselības aprūpes attīstības veicināšana, sociāli integrētu dzīvojamo apkaimju veidošana u.c..

Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas vadībā notiek darbs pie Latvijas ilgtermiņa attīstības stratēģijas 2030. izstrādes, kurā paredzēts iekļaut personu ar invaliditāti nodarbinātības, iekļaujošās izglītības, sociālā atbalsta un diskriminācijas novēršanas jautājumu risināšanu.

Jāatzīmē, ka valsts apņemšanās uzlabot personu ar invaliditāti tiesību realizāciju un konkrētu problēmu risināšanas ceļi tādās jomās kā veselība, izglītība, nodarbinātība, piemērota vide, sociālā drošība tika noteikti jau ar Ministru kabineta 1998.gada 30.jūnija rīkojumu Nr.34 akceptētajā koncepcijā „Vienādas iespējas visiem”, kas paredz aktivitātes līdz 2010.gadam un ir izstrādāta, balstoties uz starptautiskajos dokumentos [5] iekļautajiem principiem. Šīs koncepcijas mērķi tiešā veidā sasaucas ar Konvenciju. Latvijas nodoms un plāni uzlabot personu ar invaliditāti dzīves kvalitāti un nodrošināt iespēju pilnvērtīgi iesaistīties visos sabiedrības procesos ir ietverti arī ar Ministru kabineta 2005.gada 10.augusta rīkojumu Nr.544 apstiprinātajā politikas plānošanas dokumentā „Invaliditātes un tās izraisīto seku mazināšanas politikas pamatnostādnes 2005.-2015.gadam” un ar Ministru kabineta 2006.gada 19.jūlija rīkojumu Nr.541 apstiprinātajā Rīcības plānā invaliditātes un tās izraisīto seku mazināšanas politikas pamatnostādņu 2005.-2015.gadam īstenošanai. Sagaidāms, ka ievērojamu atbalstu aktuālu problēmu risināšanā sniegs arī ar Ministru kabineta 2009.gada 5.marta rīkojumu Nr.157 apstiprinātā Programma Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu attīstībai 2009.-2013.gadam personām ar garīga rakstura traucējumiem.

Konvencijā iekļautie uzdevumi iestrādāti arī citu nozaru politikas plānošanas dokumentos [6]. Līdz ar to, pievienojoties Konvencijai, Latvija faktiski turpina jau esošo saistību izpildi. Bez tam jāatzīmē, ka Konvencija tikai papildina citus starptautiskos tiesību aktus, un tā nepieprasa paredzēt jaunas cilvēktiesības personām ar invaliditāti, bet izskaidro dalībvalstu pienākumu respektēt un nodrošināt personu ar invaliditāti vienlīdzību cilvēktiesību izmantošanā.

Pašreizējos ekonomiskās situācijas apstākļos vislielākās grūtības Konvencijas īstenošanā sagādā pieejamības nodrošināšana. Tas attiecas ne vien uz vides pieejamību, bet pakārtoti skar arī daudzas citas jomas, jo nenodrošinot pieejamību, nav iespējams pilnībā un bez diskriminācijas īstenot visas pārējās Konvencijā ietvertās saistības.

Jāatzīmē, ka pieejamības nodrošināšana personām ar invaliditāti nav skatāma atrauti no citām iedzīvotāju grupām (vecāka gadagājuma cilvēki, mazi bērni, vecāki ar bērnu ratiņiem u.c.), kurām dažādu apstākļu dēļ pieejamības iespējas konkrētā infrastruktūrā konkrētam pakalpojumam ir ierobežotas. Līdz ar kopējās vides sakārtošanu, tā būs pieejama arī personām ar invaliditāti. Spēkā esošie tiesību akti, piemēram būvniecībā, jau tagad nosaka obligātos pieejamas vides nosacījumus [7]. Tas pats attiecināms arī uz sabiedrisko transportu un tā infrastruktūru – tā pieejamības nodrošināšanai jau tagad ir jāpilda spēkā esošās ES direktīvas un politikas plānošanas dokumentos ietvertie uzdevumi, taču daudzi finanšu ietilpīgi projekti pieejamības nodrošināšanai īstenojami ilgākā laika periodā, līdz ar to pagaidām šī joma ir attīstības stadijā. Ievērojami līdzekļi šīs problēmas risināšanā ir paredzēti 2007.-2013.gada Eiropas Savienības fondu plānošanas periodā [8]. Līdz ar to augstākminētie – uz visu sabiedrību mērķētie vides pieejamības pasākumi plānā nav iekļauti.

[1] Apstiprināts 2005.gada 26.oktobra Saeimas sēdē (Latvijas Vēstnesis nr.180, 11.10. 2005.). Dokumenta mērķis ir paaugstināt cilvēka dzīves kvalitāti, sasniedzot augstu labklājības, drošības un ilgtspējas līmeni, kuru nosaka virkne savstarpēji saistītu aspektu.

[2] ANO Vispārējā cilvēktiesību deklarācija, ANO Starptautiskais pakts par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām, ANO Starptautiskais pakts par ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām, u.c.. Latvija 2007.gada 13.decembrī ir parakstījusi Lisabonas līgumu, kura sastāvdaļa ir Eiropas Savienības Pamattiesību harta, kurā noteikts, ka, lai panāktu vienlīdzīgas iespējas cilvēkiem ar invaliditāti, līdzās tiesībām netikt diskriminētiem, ir jābūt tiesībām uz atbalstu un palīdzību, kas cilvēkiem ar invaliditāti nodrošina neatkarību, integrāciju un līdzdalību sabiedrības dzīvē.

[3] Eiropas Komisijas izstrādātais Eiropas Rīcības plāns invaliditātes jomā 2003.–2010. gadam, kas tiek regulāri aktualizēts un viena no tā prioritātēm ir panākt ātru šīs Konvencijas ratifikāciju Eiropas līmenī, kā arī Eiropas Padomes Ministru komitejas rekomendācija dalībvalstīm Rec(2006)5 par Eiropas Padomes Rīcības plānu cilvēku ar invaliditāti tiesību un līdzdalības sabiedrībā veicināšanai: uzlabojot cilvēku ar invaliditāti dzīves kvalitāti Eiropā 2006-2015. Tā izpildē arī tiek uzsvērtā Konvencijas ratifikācijas aktualitāte.

[4] Piemēram, direktīva [2000/78/EK](#), ar ko tiek izveidota kopējā sistēma vienlīdzīgai attieksmei pret nodarbinātību un profesiju, lai nepieļautu nevienlīdzīgu attieksmi reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas dēļ, Eiropas Parlamenta un Padomes Regula [EK1107/2006](#) par invalīdu un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām tiesībām, ceļojot ar gaisa transportu, priekšlikuma projekts Eiropas Padomes direktīvai, ar kuru tiek ieviests vienlīdzīgas attieksmes princips starp personām, neatkarīgi no reliģiskās piederības vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas, kas sniedzas ārpus nodarbinātības jomas u.c..

[5] *ANO Deklarācija par invalīdu tiesībām, ANO Deklarācija par garīgi atpalikušu personu tiesībām, ANO Bērnu tiesību deklarācija, ANO Paraugnoteikumi par vienlīdzīgām iespējām personai ar invaliditāti, Eiropas padomes rekomendācija Nr. (92) 6 „Par saskaņotu politiku personu ar invaliditāti rehabilitācijas jomā”* .

[6] Piemēram, VM izstrādātā Ambulatorās un stacionārās veselības aprūpes pakalpojumu sniedzēju attīstības programma un tās ieviešanas plāns 2005.–2010.gadam , Pamatnostādnes Iedzīvotāju garīgās veselības uzlabošanai 2009.-2014.gadam, ĪUMSILS izstrādātā valsts programma „Sabiedrības integrācija Latvijā”, „Sabiedrības integrācijas politikas pamatnostādnes 2008.–2018.gadam”, Informācijas sabiedrības attīstības pamatnostādnes 2006. - 2013.gadam, EM izstrādātās” Latvijas Tūrisma attīstības politikas pamatnostādnes 2009.-2015.gadam”, „Sabiedriskā transporta attīstības pamatnostādnes 2005.-2014.gadam” u.c..

[7] Lai nodrošinātu Būvniecības likuma izpildi, normatīvajos aktos ir noteiktas prasības sabiedrībai pieejamu dzīvojamo vai publiskas lietošanas ēku un būvju projektēšanai, kā arī ielu, laukumu un citu publisku lietošanas teritoriju projektēšanai, kas paredz iespēju personām ar invaliditāti ērti iekļūt, pārvietoties un komfortabli uzturēties telpās un būvēs, kā arī patstāvīgi izmantot minētos objektus atbilstoši to projektētajai funkcijai.

[8] Piemēram, valsts 1.šķiras autoceļu maršrutu sakārtošanai, satiksmes drošības uzlabojumiem, publiskam transportam ārpus Rīgas, dzelzceļa posmu rekonstrukcijai un attīstībai, pilsētu infrastruktūras uzlabojumiem, ilgtspējīga sabiedriskā transporta sistēmas attīstībai u.c.

3. Pasākumi un uzdevumi Konvencijas īstenošanai, termiņi plāna īstenošanai un par plāna īstenošanu atbildīgās un iesaistītās institūcijas.

Nr. p.k.	Pasākums	Rezultāts	Izpildes termiņš	Atbildīgā. institūcija, iesaistītās institūcijas
1.sadaļa Vienlīdzība un diskriminācijas aizliegums				
1.1.	Izvērtēt nepieciešamību visus ar diskrimināciju saistītos jautājumus regulēt vienā (t.s."jumta") likumā	Lēmums par Diskriminācijas novēršanas likuma izstrādes lietderību	2010. IV cet.	LM, Tiesībsargs,
1.2.	Noteikt, ka atšķirīga attieksme pret patērētāju aizliegta arī personas invaliditātes dēļ	Pieņemti grozījumi Patērētāju tiesību aizsardzības likumā	2010. IV cet.	LM, EM
2.sadaļa Izpratnes veidošana				
2.1.	Ieviest izglītojošas mācības pedagogiem visos izglītības līmeņos, tai skaitā pirmsskolas izglītības iestādēs, par personām ar invaliditāti un šo personu tiesībām	Pedagogi apguvuši tālākizglītības kursus 36 vai 72 stundu apjomā un ieguvuši sertifikātu par profesionālo pilnveidi	katru gadu	IzM
2.2.	Nodrošināt metodisko atbalstu pakalpojumu sniedzējiem darbā ar personu ar garīga rakstura traucējumiem	Izstrādātas vadlīnijas sociālajiem darbiniekiem, kuri strādā ar personām ar garīga rakstura traucējumiem	2012. IV cet.	LM

2.3.	Informēt sabiedrību par personu ar invaliditāti vienlīdzīgām iespējām un tiesībām, t.sk. par personu ar garīga rakstura traucējumiem specifiskajām vajadzībām	Īstenoti informatīvi pasākumi: - organizēti semināri un sagatavota informācija elektroniskajos plašsaziņas līdzekļos; - sagatavoti metodiskie materiāli par personu ar garīga rakstura traucējumiem specifiskajām vajadzībām	pastāvīgi 2012. IV cet.	LM
3.sadaļa Pieejamība				
3.1.	Nodrošināt fizisku piekļuvi:			
3.1.1.	valsts un pašvaldību pārvaldes iestādēm un citām publiskām ēkām un būvēm	Veikti pasākumi infrastruktūras un transporta pieejamības pakāpeniskai sakārtošanai	katru gadu	Nozaru ministrijas, pašvaldības
3.1.2.	izglītības iestādēm	Veikti pasākumi pieejama mācību iestāžu transporta nodrošināšanai bērniem ar funkcionālajiem traucējumiem	2010. IV cet.	RAPLM, pašvaldības
		Veikti pasākumi vispārējās izglītības, speciālās izglītības, profesionālās izglītības un augstākās izglītības iestāžu pieejamības pakāpeniskai nodrošināšanai	2012. IV cet.	IzM
3.1.3.	ārstniecības iestādēm	Veikti pasākumi ārstniecības iestāžu pieejamības pakāpeniskai sakārtošanai	2012. IV cet.	VM, pašvaldības
3.2	Izstrādāt metodiskos norādījumus vides pieejamības prasību nodrošināšanai personām ar funkcionālajiem traucējumiem (redzes, dzirdes, kustību un garīga rakstura traucējumi)	Izstrādātas vadlīnijas būvniecības jomā speciālistiem, kas skaidro būvnormatīvos noteiktās vides pieejamības prasības	2011. IV cet.	EM, LM

3.3.	Apmācīt speciālistus būvniecības jomā par nepieciešamību nodrošināt ēkas un būves pieejamību	Īstenoti semināri arhitektiem, būvuzraugiem u.c. būvniecības speciālistiem un studentiem par vides pieejamības labo praksi personām ar redzes, dzirdes, kustību un intelektuālās attīstības traucējumiem un semināra dalībniekiem piešķirti sertifikāti	2012. I cet.	LM,
3.4.	Uzlabot informācijas pieejamību:	Personām ar invaliditāti nodrošināta iespēja saņemt informāciju viņiem pieejamos formātos		
3.4.1.	veikt pētījumu par valsts pārvaldes iestāžu mājas lapas pieejamību un izstrādāt priekšlikumus informācijas pieejamības instrumentu pilnveidošanai		2010. IV cet.	RAPLM
3.4.2.	nodrošināt iespēju personām ar invaliditāti saņemt pieejamu informāciju valsts pārvaldes iestādēs		katru gadu	Nozaru ministrijas
3.4.3.	palielināt titrēto raidījumu skaitu sabiedriskajā televīzijā		katru gadu	NRTP
3.4.4.	nodrošināt iespēju personām ar invaliditāti saņemt pieejamu informāciju saistībā ar vēlēšanām		vēlēšanu gadā	Centrālā vēlēšanu komisija
4. Vienlīdzīga tiesībspējas atzišana, tiesas pieejamība				
4.1.	Izvērtēt nepieciešamību aktualizēt Civillikuma ģimenes tiesību daļu	Lēmums par grozījumu Civillikumā izstrādes lietderību	2010. IV cet.	TM, LM, Tiesībsargs
5. Patstāvīgs dzīvesveids un iekļaušana sabiedrībā				

5.1.	Ieviest valsts apmaksātus atbalsta pasākumus	Pieņemti MK noteikumi, par asistenta un surdotulka pakalpojumu saņemšanas kārtību	2010. III cet.	LM, pašvaldības
		Pieņemti MK noteikumi par kārtību, kādā piešķir valsts budžeta mērķdotāciju pašvaldībām asistenta un surdotulka pakalpojumiem	2010. III cet.	
		Pieņemti MK noteikumi par psihologa pakalpojumu nodrošināšanu bērnu ar invaliditāti ģimenēm	2010. IV cet.	
		Pieņemti grozījumi Sporta likumā par atbalsta pasākumiem sportistiem ar invaliditāti	2011. II cet	IzM, LM
5.2.	Noteikt kārtību komandas darba metožu piemērošanai pašvaldību sociālajiem darbiniekiem, strādājot ar individuālu sociālo gadījumu	Pieņemti grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā un attiecīgi MK noteikumi	2010. IV cet.	LM
5.3.	Noteikt pašvaldībām rekomendējošo alternatīvās sociālās aprūpes pakalpojumu apjomu un saturu	Sagatavotas vadlīnijas pašvaldībām	2012. IV cet.	LM, pašvaldības
5.4.	Papildināt valsts budžeta mērķdotācijas pašvaldībām, paredzot papildus finansējumu daļējam atalgojumam sociālajiem darbiniekiem, kas strādā ar personām ar garīga rakstura traucējumiem	Pieņemti grozījumi MK noteikumos par valsts mērķdotāciju apmēru un nosacījumiem sociālo darbinieku amatalgu paaugstināšanai	2011 IV cet.	LM

5.5.	Nodrošināt iespēju personām, kurām invaliditāte turpinās vai iestājusies jau pensijas vecumā (ja tā saistīta ar vecuma izraisītām pārmaiņām organismā), saņemt atvieglojumus un atbalsta pakalpojumus līdzvērtīgi personām, kurām invaliditāte piešķirta pirms pensijas vecuma sasniegšanas	Pieņemti MK noteikumi	2012. I cet.	LM
5.6.	Sekmēt grupu māju (dzīvokļu) pakalpojumu pieejamību personām ar garīga rakstura traucējumiem	Līdzfinansētas 8 pašvaldības veidotās grupu mājas (dzīvokļi)	pastāvīgi	LM, pašvaldības
5.7.	Veikt izglītības un sociālās aprūpes iestāžu ugunsdrošības uzraudzību	Katru gadu veiktas ugunsdrošības pārbaudes par ugunsdrošību prasību ievērošanu izglītības un sociālajās aprūpes iestādēs	katru gadu.	IeM
6.sadaļa Izglītība				
6.1.	Veicināt bērnu ar invaliditāti integrāciju pirmskolas, vispārizglītojošajās un profesionālajās izglītības iestādēs	Nodrošināta speciālās izglītības atbalsta sistēmas darbības koordinēšana	2011. I.cet.	IzM LM
7.sadaļa Veselība un rehabilitācija				
7.1.	Ieviest individuālos rehabilitācijas plānus personām ar prognozējamu invaliditāti un personām ar invaliditāti	Pieņemti MK noteikumi par individuālo rehabilitācijas plānu	2011. IV cet.	LM, VM, pašvaldības
7.2.	Izveidot jaunu, uz Starptautiskā funkcionēšanas, nespējas un veselības klasifikācijā noteiktajiem principiem balstītu invaliditātes noteikšanas sistēmu	Pieņemti MK noteikumi, kas nosaka kritērijus un termiņus prognozējamās invaliditātes, invaliditātes un darbspēju zaudējuma noteikšanai dažādām personu grupām	2011. IV cet.	LM

7.3.	Paplašināt sociālās rehabilitācijas pakalpojumus personām ar redzes un dzirdes invaliditāti	Sociālās rehabilitācijas programmu ietvaros ieviesti divi jauni pakalpojumi personām ar redzes invaliditāti un četri - personām ar dzirdes invaliditāti.	2012. IV cet.	LM
7.4.	Uzlabot profesionālās rehabilitācijas pakalpojumu saņemšanas iespējas	Pilnveidota Sociālās integrācijas valsts aģentūras infrastruktūra: - renovētas profesionālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanas telpas, pielāgojot tās personām ar funkcionāliem traucējumiem; - pielāgotas 42 dzīvojamās telpas personām, kuras pārvietojas ratiņkrēslos	2012. IV cet.	LM
8.sadaļa Darbs un nodarbinātība				
8.1.	Uzlabot personu ar invaliditāti nodarbinātības iespējas	Īstenoti aktīvās nodarbinātības pasākumi „Pasākumi noteiktām personu grupām”	katru gadu	LM
8.2.	Izvērtēt papildus pasākumu ieviešanas nepieciešamību personu ar invaliditāti nodarbinātības veicināšanai	Lēmums par grozījumu esošajos normatīvajos aktos vai jaunu normatīvo aktu izstrādes nepieciešamību	2011. IV cet.	LM, EM

8.3.	Nodarbinātības valsts aģentūras īstenotā aktīvajā nodarbinātības pasākuma "Profesionālā apmācība, pārkvalifikācija, kvalifikācijas paaugstināšana un neformālās izglītības ieguve" ietvaros iekļaut apmācību programmas, kuras ir pieejamas arī personām ar invaliditāti	Iepirkumu tehniskajā specifikācijā noteiktas prasības izglītības iestādēm nodrošināt apmācības iespējas personām ar invaliditāti	katru gadu	LM
9.sadaļa Statistika un datu vākšana				
9.1.	Paplašināt Centrālās statistikas pārvaldes nodrošinātos datus:			
9.1.1.	Sākot ar 2010.gadu paplašināt mājsaimniecību apsekojumus ar pamatrādītāju „personas aktivitātes statuss”	Mājsaimniecību apsekojumu datu analīzē iespējams iegūt kopsavilkuma informāciju par personām, kuras kā savu aktivitātes statusu norādījušas „invalids vai ilgstošu darbnespējīga persona	2011. IV cet.	EM
9.1.2.	Darbaspēka apsekojumam 2011.gadā pievienot moduli – personu ar invaliditāti iesaistīšanās darba tirgū	Pieejama statistika par personu ar invaliditāti iesaistīšanos darba tirgū	2012. IV cet.	EM
9.2.	Pilnveidot VDEAVK Invaliditātes informatīvo sistēmu, lai nodrošinātu precīzu un aktuālu datu uzglabāšanu par visām personām ar invaliditāti valstī sadalījumā pēc dzimuma, vecuma, reģionālā griezumā, pēc diagnozēm, pakalpojumu nepieciešamības u.c. griezumos	Digitalizēti arhīvu dati par personām ar invaliditāti. Pieejami visaptveroši statistikas dati par personām ar invaliditāti valstī.	2012. IV cet.	LM

4. Pārskatu sniegšana un novērtēšanas kārtība

Labklājības ministrs līdz 2013.gada 1. jūnijam iesniedz noteiktā kārtībā Ministru kabinetā informatīvo ziņojumu par plāna pasākumu izpildes gaitu.

Plānā lietotie saīsinājumi

ANO – Apvienoto Nāciju Organizācija
EK – Eiropas Komisija
EM – Ekonomikas ministrija
ES – Eiropas Savienība
IeM – Iekšlietu ministrija
IZM – Izglītības un zinātnes ministrija
KM – Kultūras ministrija
LM - Labklājības ministrija
MK – Ministru kabinets
NRTP-Latvijas Nacionālā Radio un televīzijas padome
RAPLM – Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija
SM – Satiksmes ministrija
TM – Tieslietu ministrija
VM – Veselības ministrija

Labklājības ministrs

U.Augulis